

Szakmai beszámoló:

1. nap: 2023. június 08., csütörtök Budapest - Király-hágó - Kalotaszentkirály

Első megállónkat (az útközbeni pihenőket, a határon történő várakozást és izgalmakat leszámítva) a történelmi Erdély kapujában, a **Király-hágón** tartottuk. Lefotóztuk a Nyugati-Kárpátok látványos vonulatát és kinyújtóztattuk elgémberedett végtagjainkat. Földrajzi helyzete miatt mindig fontos kereskedelmi útvonal volt ez, mert a két országrész között itt szállították az árukat - például Erdély sóbányáiból a kitermelt nyersanyagot - Magyarországra és más vidékekre.

Korábban a Sebes-Körös völgyében haladt át az út Nagyvárad–Kolozsvár felé, de a tavaszi áradások az utat veszélyeztették, ezért 1780-tól Bucsától kezdve a hegynek felfelé Nagybaród irányába új utat építettek. II. József trónörökösként járt itt és az új utat az ő személyéhez kapcsolták. Kirándulásunkon végig kísért minket a sóbányászat története éppúgy, mint fiatal és lelkes idegenvezetőnk, Kudor Henriette.

Az esti órákban érkeztünk meg **Kalotaszentkirályba**. Keglevich tanár úr szemléletes előadása még mindig a fülünkben csengett akkor, amikor a szószék felett trónoló pelikán társaságában ott ültünk a kalotaszentkirályi református templom padsoraiban a lelkészt hallgatva és a Póka család által adományozott énekeskönyveket böngészgetve. A templom falait szép kalotaszegi szőttesek borítják. Megnéztük a falu **tájházát** is, ahol megmutatták, hol ülhetett **Ady Endre**, amikor a “pompás magyarokat” látta vonulni a templomba, a lányok fején a “leesni áhító” cifra pártákkal. Ezen élmény hatására írta a Kalota partján című költeményét. A verset annál az emléktáblánál szavalta el idegenvezetőnk, Heni, ami most egy óvoda udvarán található, mi pedig őt hallgatva gyönyörködtünk az elénk táruló látványban.

Az első napon megtett kilométerek száma **378 km**.

2. nap: 2023. június 09., péntek Kalotaszentkirály - Bánffyhunyard - Szék

A szállásadónk már kora reggel meglepetést készített elő nekünk. Még a reggeli le sem üledett bennünk, amikor már jött is a következő program.

Kürtőskalács-sütés: Nagyon meglepődtünk, amikor megláttuk a hatalmas kalácsokat, hát még akkor, amikor beleharaptunk! Nem ehhez az ízhez szoktunk hozzá itt, Magyarországon! A receptet felvettük videóra, aki meghallgatja, az rájön, hogy melyik hozzávaló tette olyan különlegessé!

Bánffyhunyardról vonattal jutottunk el **Sztánára**, ahol a kalotaszegi **Turul Nomád Hagyományőrző Egyesület** tagjai vártak minket bográcsossal, lovaglási lehetőséggel és honfoglalás korihoz hű íjakkal, amelyeket esőben is kipróbáltunk.

A Kós Károly által tervezett és saját maga számára 1910-ben megépített **Varjúvár**hoz sajnos nem jutottunk el, mert annyira esett az eső, hogy sárban kellett volna csúszkálnunk. Kós Károly az első világháború után költözött erre a területre. A házban több nevezetes író is megfordult, így pl. Móricz Zsigmond és Dsida Jenő is.

A második napon megtett kilométerek száma **184 km.**

3. nap: 2023. június 10., szombat Szék - Tordai-hasadék - Tordai sóbánya - Torockó - Szék

Ezt a napot vártuk a legjobban, s valóban, a kirándulás kellős közepén értek minket a legcsodálatosabb élmények, lélegzetelállító tájakat láttunk és nagyon jól szórakoztunk a tordai sóbányában. Jártunk Erdély egyik legszebb, legtöbbet fotózott falujában, a skanzen jellegű **Torockón**. Ez az a falu, ahol kétszer kel fel a nap és amelyet Europa Nostra díjjal is kitüntettek. Az 1231 méter magas Székelykő lábánál fekvő falu különleges építészeti jelleggel, néphagyományokkal és népi kultúrával bír. Ellátogatunk a **Torockói Néprajzi múzeumba** is.

Kirándulást tettünk az égisz éró sziklafalak között tekergő **Tordai-hasadékban**. Ez a vulkáni alkotás egyik legbámulatosabb remeke - egy hegyláncot látunk a tetejétől a talpáig kettérepedve. A két átelleni meredek fal kiálló sziklái és mélyedései még most is egymásba illenek, a háromezer lépésnyi sziklafolyosó hajlásai, megtörései mindenütt egyenközüek maradnak, csak imitt-amott mutatnak tágabb öblöket.

Egy mágikus birodalmat fedeztünk fel Erdély mélyében. A **tordai sóbányában** 13 emeletnyit lépcsőztünk lefele, közben minden emeleten láthattuk a kiásás évét jelző évszámot. A sóbányát a BBC szavazásán pár éve a világ 10 legismeretlenebb és legfantasztikusabb látnivalói közé sorolták. Néhány szerencsés diáknak hajókázni is volt lehetősége a belső tóban.

A harmadik napon megtett kilométerek száma **305 km**.

4. nap: 2023. június 11., vasárnap Szék - Válaszút - Bonchida - Szamosújvár - Szék

Egy rövid utazás után Erdély leggazdagabb néprajzi gyűjteményét, a Kallós Múzeumot látogattuk meg **Válaszúton**. Felbecsülhetetlen értékű mezőségi, kalotaszegi és moldvai csángó gyűjteményt őriznek itt. A közelmúltban, idős korában elhunyt Kallós Zoltán, a legendás néprajzkutató, népdalgyűjtő, tanár, értékmentő életműve ez a gyűjtemény. Itt, a visszaszerzett családi birtokán van a Kallós Alapítvány által működtetett szórványkollégium is. Az itt zajló életről és a szórvány létről is hallottunk idegenvezetőnkől, aki az alapítvány kollégiumában nőtt fel. A Kallós Zoltán Alapítvány egy több lábon álló intézmény, amelynek három fő tevékenységi része van: oktatási tevékenység, közművelődési tevékenység, és a névadó néprajzi gyűjteményének gondozása. Missziójuk a magyar népi kultúra továbbörökítése, a szórványmagyarság összefogása, erősítése, Kallós Zoltán hagyatékának gondozása, és az erdélyi népi hagyományok megőrzése, valamint ezek átadása a fiatal nemzedékeknek.

Az épülettel átellenben látjuk Wass Albert szülőkastélyát, a **Bánffy-kastélyt**. Sajnos, oda nem tudtunk bemenni, mert éppen tartott a felújítás, Európai Unió pénzéből. A Kolozs megyei önkormányzat szintén támogatta a felújítást. A kastély azóta elkészült, 2023. novemberében adták át.

A kastély történetét egy középiskolai tanár idegenvezető mesélte el nekünk, aki az aznap éppen lakodalomba hivatalos állandó idegenvezetőnként jött helyettesíteni. Két Bánffy-kastély van nagyon közel egymáshoz, valószínűleg ebből adódik az, hogy a történetüket gyakran összekeverik a mesélők. A Válaszúton található kastélyban született Wass Albert, a kommunizmusban kiségitő iskolaként használták, az állaga nagyon leromlott, de a Rubicon című folyóirat szerint nem ez, hanem a bonchidai Bánffy-kastély vált a filmesek áldozatává. A tanár úr friss információkat osztott meg az éppen zajló tanársztrájkról - ami Romániában éppen ott tartózkodásunk alatt érte el a célját - és a medvehelyzetről. Mutatott egy videót, amiben egy kollégája kertjében a bocsok épp másztak fel egy gyümölcsfára.

Bonchidára is elutazunk, az erdélyi Versailles-ként is emlegetett, pompás Bánffy-kastélyt látogattuk meg. Ez az a kastély, amelyet a filmforgatások alatt felgyűjtottak, felújítását a magyar kormány támogatja. Idegenvezetőnk egy történelem szakos diák volt, aki érdekesen mesélt nekünk a kastély és környéke történetéről, a Bánffy-családról és a címerükről.

Szamosújvár (Armenopolis) mesterséges városát az Erdélybe menekülő, és itt befogadást lelt örmények alapították a 18. század elején. Ez Európa első előre megtervezett, párhuzamos utcákból álló városa. Ismerkedtünk a hányattatott sorsú nép történelmével a hatalmas örmény katolikus templomban, ahol láttuk a Rubensnek tulajdonított oltárképet is.

Ismét eleredt az eső, de minket ez nem tántorított el a célunktól, ellátogattunk a **Téka Alapítvány** székhelyére. Ott megismerkedünk az alapítvány működésével, bemutattuk iskolánkat és mivel a sztrájk miatt nem tudtunk gyerekcsoporttal találkozni, ahogy terveztük, nekik adtuk át az ajándékainkat.

Visszautaztunk **Székre**, ahol benéztünk a kívül-belül csodálatos, Árpád-korba visszanyúló történetű **református templomba** is. Megismertük az ültetési rendet, megtudtuk, honnan szoktak szemezni a széki fiúk a széki lányokkal.

A negyedik napon megtett kilométerek száma **118 km**.

5. nap: 2023.06.12., hétfő Szék - Kolozsvár - Király-hágó - Budapest

Az ötödik napon **Kolozsvárra** utaztunk, ahol megnéztük a teret meghatározó Szent Mihály templomot, amely Erdély második legnagyobb gótikus temploma, és Fadrusz János legnagyobb alkotása. Mátyás király lovasszobránál csoportképet készítettünk, innen tovább sétálunk Mátyás király szülőházához, az épülettel szemben álló épületben nagy fejedelmünk, Bocskai István látta meg a napvilágot.

Megnéztük a Babeş-Bolyai Tudományegyetem főépületét és Délkelet-Európa legnagyobb egyhajós gótikus csarnoktemplomát, a Farkas utcai református templomot. Szabadprogramra már nem nagyon volt idő, azért még a sétálóutcán egy ínycsiklandó csokoládéboltba betértünk.

A **Király-hágón** vetettünk még egy utolsó pillantást Erdélyre, vettünk néhány csokit, hogy a készülő vetélkedőnkön a nyertes csapatokat megjutalmazhassuk helyben vásárolt édességekkel, majd hazautazunk.

Az ötödik napon megtett kilométerek száma **468 km**.

Úti beszámoló a Wakeleten:

https://wakelet.com/wake/b9rvN4OH_OZf2LReBDFQw